

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobkyně: V. J.
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Ivo Školou
sídlem Riegrova 12, 779 00 Olomouc

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 12. 11. 2021, č. j. X, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalované, citovanému v záhlaví, kterým žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své rozhodnutí ze dne 22. 7. 2021, č. j. X, jímž přiznala žalobkyni ode dne 1. 3. 2021 invalidní důchod pro invaliditu druhé stupně. Pokles pracovní schopnosti žalobkyně činil 50 %.
2. **Žalobkyně v žalobě** namítala, že podle znaleckého posudku o svéprávnosti je vyloučena možnost jejího systematického pracovního výkonu. Žalobkyně trpí nevyléčitelným neurosvalovým onemocněním, autismem, vážnou formou narkolepsie, má kataplexii, Aspergerův syndrom, specifické poruchy učení a BMI 45. U žalobkyně jde o invaliditu z mládí. Chybně je uvedeno datum vzniku invalidity 1. 3. 2021 (den vyšetření). Žalobkyně

má hlavní postižení vrozené, problémy se projevovaly již v předškolním věku a Aspergerův syndrom nejméně od deseti let. U žalobkyně šlo o postižení podle kapitoly V položky 9c nebo 5c, kapitoly IV položky 14d, kapitoly VI položky 5c a 10c nebo 10d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“ nebo „vyhláška č. 359/2009 Sb.“).

3. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** popsala správní řízení a navrhla k přezkoumání invalidity žalobce vypracování posudku Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále jen „posudková komise“ nebo „PK MPSV“).
4. Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci **přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 12. 11. 2021.
5. Žalovaná **napadené rozhodnutí** odůvodnila tím, že podle posudku lékaře žalované o invaliditě ze dne 10. 12. 2021 byla žalobkyně invalidní v druhém stupni od 1. 3. 2021. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobkyně byl myopatický syndrom při verifikované kongenitální myopatii s postižením zejména pletencového svalstva dolních končetin. Jde o postižení podle kapitoly VI položky 10b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s poklesem pracovní schopnosti o 50 %, tj. horní hranice stanoveného rozmezí. Tuto míru poklesu pracovní schopnosti žalovaná neměnila.
6. Žalobkyně je po vzniku invalidity schopna vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na tělesné a duševní schopnosti.
7. Neurologickými vyšetřeními v letech 2019 a 2020 nebyla prokázána zásadní funkční porucha. Nižší reflexy a oslabení svalové síly bedrokyčelního svalu (musculus iliopsoas) a svalů trupu vyplývají až z vyšetření ze dne 1. 3. 2021. Na horních končetinách je nález v normě. Proto je postižení žalobkyně středně těžké. Žalobkyně vydrží chůzi delší než 500 m, ač s oporou. Narkolepsie je částečně ovlivněná medikací, stav je stabilizovaný. Žalovaná zohlednila obezitu s možnou koincidencí s katalepsií. Na základě psychologických a psychiatrických vyšetření žalovaná nenašly horní hranici procentního rozmezí poklesu pracovní schopnosti, stav žalobkyně z tohoto hlediska nemá vliv na pracovní schopnost.
8. Žalobkyně je schopna práce v oboru, ve kterém se vzdělává, s limitem fyzické zátěže, práce trvale vestoje a práce ve směnném provozu.
9. V souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), soud vyžádal k důkazu posudek PK MPSV v Ostravě.
10. **Z posudku PK MPSV v Ostravě ze dne 12. 4. 2022** soud zjistil, že které zdravotnické dokumentace posudková komise vycházela, jaké byly diagnózy žalobkyně, jaké konkrétní skutečnosti citovala posudková komise z relevantních lékařských zpráv a k jakému posudkovému zhodnocení posudková komise dospěla. Podle posudkové komise v Ostravě žalobkyně byla invalidní ve druhém stupni a rozhodující příčinou dlouhodobě

neprůznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti k datu 12. 11. 2021 bylo zdravotní postižení uvedené v kapitole VI položky 10b vyhlášky o posuzování invalidity s poklesem pracovní schopnosti o 50 %, tj. horní hranice stanoveného rozmezí 35 – 50 %. Tuto míru poklesu pracovní schopnosti posudková komise neměnila.

11. Posudková komise aprobovala závěry posudkových lékařů žalované a OSSZ. Rozhodující příčinou dlouhodobě neprůznivého zdravotního stavu žalobkyně byl myopatický syndrom při vrozené myopatii objektivizované genetickým vyšetřením s postižením pletencového svalstva končetin, zejména dolních, a svalstva trupového. Podle lékařské dokumentace jde o středně těžké postižení s podstatným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení. Žalobkyně je schopna chůze na kratší vzdálenost, tj. 300 – 500 m.
12. Posudková komise stanovila pokles pracovní schopnosti horní hranicí rozmezí s ohledem na narkolepsii částečně ovlivněnou medikací (je popisován stabilizovaný stav) a obezitu s možnou koincidencí s kataplexií. Závěry psychologických a psychiatrických vyšetření neodůvodňují navýšení horní hranice poklesu pracovní schopnosti. U žalobkyně nejde o těžké postižení s omezením dechových funkcí a těžkým omezením některých denních aktivit. Nejedná se o těžkou formu narkolepsie a usínání při chůzi, při jídle, při rozhovoru. Žalobkyně je schopna práce s podstatně menšími nároky na tělesné i duševní schopnosti.
13. **Žalobkyně** s posudkem posudkové komise v Ostravě **nesouhlasila**, protože je povrchní a nevyjádřil se k žalobním námitkám. Žalobkyně doložila nové lékařské zprávy z roku 2022 a navrhla vypracování znaleckého posudku.
14. Soud vyžádal od **posudkové komise v Brně srovnávací posudek**. Podle tohoto posudku ze dne 2. 8. 2022 šlo u žalobkyně o invaliditu druhého stupně a posudková komise v Brně dospěla ke shodným závěrům jako posudková komise v Ostravě. Rozhodující příčinou dlouhodobě neprůznivého zdravotního stavu žalobkyně je neurologické geneticky podmíněné svalové onemocnění s postižením zvláště svalstva dolních končetin a trupu. Jedná se o svalové postižení na kongenitálním podkladě s omezením hybnosti a se snížením celkové výkonnosti, se snížením pohyblivosti a omezením výkonu některých denních aktivit. Nejedná se o postižení těžké nebo zvláště těžké s minimální pohyblivostí a s dechovou nedostatečností. Posudková komise v Brně žalobkyni hodnotila na horní hranici rozpětí s ohledem na všechna ostatní zdravotní postižení a s ohledem na vzdělání a očekávanou profesi žalobkyně. Proto stanovenou hranici poklesu pracovní schopnosti neměnila.
15. Pokud by posudková komise hodnotila jako rozhodující příčinu dlouhodobě neprůznivého zdravotního stavu narkolepsii a kataplexii, neuznala by žalobkyni invaliditu žádného stupně. Nejde o těžkou formu onemocnění. Ani pro posouzení obezity by procentní míra poklesu pracovní schopnosti nebyla vyšší a nešlo by rovněž o invaliditu.
16. Žalobkyně je schopna vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na tělesné a duševní schopnosti a v podstatně menším rozsahu a intenzitě. Žalobkyně zatím nepracovala, studuje a pracovní zařazení má s využitím odbornosti, ve které se vzdělává. Posudková komise je povinna invaliditu žalobkyně posuzovat podle platných právních předpisů a na podkladě lékařských zpráv a popisů funkčních schopností, zjištěných na základě laboratorních nebo přístrojových vyšetření. Tak zjišťuje dopad na pracovní schopnost žadatele o invalidní důchod. Stav žadatele se hodnotí komplexně a přihlíží se ke všem dokladovaným zdravotním postižením, dosaženému stupni vzdělání a

pracovní profesi. Subjektivně udávané potíže nejsou posudkovým kritériem. Záleží na objektivně prokázaných poruchách funkce. K námitce advokáta posudková komise v Brně uvedla, že složení posudkové komise určuje předseda posudkové komise a informuje příslušného přísedícího posudkového lékaře v příslušném oboru, který je dostatečně kompetentní ke zhodnocení funkční poruchy, která plyne z dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Přítomnost jiných lékařů u jednání posudkové komise pro zhodnocení nálezů a objektivizaci stavu není odůvodněná. Složení posudkové komise stanoví zákon č. 582/1991 Sb. Posudkoví lékaři respektují názory odborníků z jiných lékařských oborů z hlediska odborného nálezu. Pro posouzení zdravotního stavu v oblasti sociálního zabezpečení je kompetentní pouze posudková komise se speciální způsobilostí pro posudkové lékařství.

17. **Žalobkyně v písemném vyjádření ke srovnávacímu posudku** namítla, že je fakticky nepřezkoumatelný, nepoužitelný a trpí řadou vad. Posudek nehodnotil lékařské zprávy z roku 2022 a nevypořádal se s námitkami žalobkyně. Žalobkyně navrhla vypracování znaleckého posudku.
18. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
19. Podle § 39 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“ nebo „ZPD“), *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*
20. Podle § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění *pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
21. V souzené věci byla sporná otázka skutková, tj. zdravotního stavu žalobkyně a stupně její invalidity. V přezkoumávaném správním řízení byl posouzen zdravotní stav žalobkyně a jeho dopad na pracovní schopnost dvakrát. V soudním řízení správním byl stav žalobkyně posouzen posudkem PK MPSV v Ostravě a srovnávacím posudkem PK MPSV v Brně se shodným výsledkem o určení stupně invalidity, rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pracovní schopnost i poklesu míry pracovní schopnosti.
22. Na soudu bylo, aby vyhodnotil z provedených důkazů, o který má své rozhodnutí opřít. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení existence a stupně invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám.
23. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány

posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství.

24. I tyto posudky nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především.
25. Správní soud tedy sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku – srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, rozsudek ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012-24 a mnohé další, dostupné na www.nssoud.cz), případně – namítala-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).
26. V závěru soudem provedeného dokazování nebyl spor o úplnosti podkladů z rozhodného období pro posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Žalobkyně byla posouzena v soudním řízení správním dvěma neurology, tedy odborníky z oboru, do něhož spadá rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně. Soud se tedy zabýval otázkou, zda posudky PK MPSV v Ostravě a PK MPSV v Brně ob stojí v testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti.
27. Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaná osoba namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzované osoby byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jí tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy.
28. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb.), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.

29. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky č. 359/2009 Sb., přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb.
30. Soud konstatuje, že posudek PK MPSV v Ostravě i srovnávací posudek PK MPSV v Brně nárokům testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti dostaly. Posudkové komise shromáždily zdravotní dokumentaci žalobkyně v úplnosti a posoudily její zdravotní stav komplexně, soud ani nemá důvod pochybovat o úplnosti a správnosti stanovených diagnóz.
31. Podle kapitoly VI položky 10b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity jsou zdravotním postižením svalová postižení - středně těžké funkční postižení, podstatné snížení celkové výkonnosti při běžném zatížení, snížení pohyblivosti, chůze jen na kratší vzdálenost (zpravidla 300 - 500 m), mírné omezení dechových funkcí podle rozsahu postižení, denní aktivity podstatně omezeny. Pokles pracovní schopnosti u tohoto postižení je stanoven na 35 - 50 %.
32. Podle kapitoly VI položky 10c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity jde o těžkou formu téhož postižení, těžké poruchy pohyblivosti, omezení dechových funkcí podle rozsahu omezení, některé denní aktivity těžce omezeny. Pokles pracovní schopnosti u tohoto postižení je stanoven na 60 - 70 %.
33. Podle kapitoly VI položky 10d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity jde o zvlášť těžkou formu postižení, minimální pohyblivost až imobilitu a dechovou nedostatečnost. Pokles pracovní schopnosti u tohoto postižení je stanoven na 80 %.
34. Podle posudkového hlediska při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti je třeba zhodnotit stupeň svalové slabosti, postižení funkce jednotlivých končetin, celkovou výkonnost a pohyblivost, schopnost chůze a stání a postižení dýchacích svalů. Přitom se vychází z výsledku EMG, vyšetření vitální kapacity plic, posouzení svalové síly svalovým testem, případně výsledku spiroergometrie.
35. Těmito kritériím posudek PK MPSV v Ostravě i srovnávací posudek PK MPSV v Brně dostaly, stejně jako napadené rozhodnutí žalované. Posudková komise i žalovaná se vyjádřily ke všem hodnoceným kritériím s ohledem na okolnosti věci.
36. Obě posudkové komise zohlednily všechny diagnózy žalobkyně. Posudková komise v Ostravě žalobkyni při svém jednání vyšetřila, nález podrobně popsala a mj. poukázal na chůzi bez opory. Posudková komise v Ostravě k neurologickým nálezům vysvětlila, že svalová síla bedrokyčelního svalu a trupu 2 (uvedená ve zprávě ze dne 1. 3. 2021) neodpovídá plegii uvedené ve zprávě ze dne 22. 6. 2021.
37. Posudková komise v Brně popsala, že žalobkyně po ukončení základní školy pokračuje od roku 2018 ve studiu na praktické škole v oboru pomocná cukrářka. Svalové onemocnění má na základě mutace RYR1 genu. Potíže u žalobkyně byly upozorovány od šesti let věku. V popředí je slabost nohou, obtížná chůze do schodů, únava, dle maminky nespolupracuje a stav kolísá ve dvoutýdenních cyklech. Podle zprávy neurologa ze dne 20.

5. 2021 je žalobkyně orientovaná, spolupracuje, horní končetiny mají normální sílu a hybnost. Chůze je myopatická. Dolní končetiny hypotonické, bez svalové atrofie, valgózní kolena, ploché nohy, svalová síla v normě, bez pyramidových iritačních jevů, skoliosa. Dle nálezů neurologa ze dne 1. 3. 2021 je žalobkyně schopná samostatné chůze, po 500 m s oporou, slabost nohou, obtížná chůze do schodů, obtížné vstávání ze sedu na zemi, z dřepu nevstane, velká únava. Svalová síla na horních končetinách v hodnotách 4 a 5, na dolních končetinách a trupu 2. Spirometrické vyšetření bylo bez závažné patologie. Podle nálezů neurologa ze dne 22. 6. 2021 je u žalobkyně síla dechových svalů zachována a obezita zhoršuje mobilitu žalobkyně. Ze zprávy spánkové laboratoře ze dne 16. 7. 2021 se podává, že žalobkyně je sledována od jedenácti let věku pro narkolepsii s kataplexií, která byla diagnostikována v devíti letech. U žalobkyně se podařilo dosáhnout částečného ovlivnění nadměrné denní spavosti medikací. Aspergerův syndrom byl žalobkyni diagnostikován ve třetí třídě, celkové IQ 97. Dle vyšetření v listopadu 2020 IQ 101 - ve středním pásmu průměru, verbální v dolním pásmu průměru IQ 93 a názorová inteligence v dolním pásmu nadprůměru IQ 111 (pozn. soudu: ve znaleckém posudku ke svéprávnosti a nálezech ve správním spisu je uvedeno ještě i názorové IQ 121 podle zprávy psychologky ze dne 2. 12. 2019). Žalobkyně je od deseti let obézní. Kyčelní dysplazie neomezuje hybnosti kyčelních kloubů. Podle správních spisů byl žalobkyni přiznán v letech 2015 a 2017 příspěvek na péči pro I. stupeň závislosti. Žalobkyně má průkaz osoby zdravotně postižené ZTP.
38. Z uvedeného se podává, že nebylo prokázáno, že žalobkyně splňuje kritéria postižení podle jiné položky přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, jak se toho domáhala. U žalobkyně nebyly žádnou lékařskou zprávou a žádným vyšetřením a ani v žádném posudku prokázány příznaky pro jiné vyhodnocení zdravotního stavu a invalidity. U žalobkyně nebyly žádnou lékařskou zprávou prokázány těžké poruchy pohyblivosti, omezení dechových funkcí ani těžké omezení některých denních aktivit.
39. Podle soudu byla v daném případě správně aplikována a zhodnocena posudková kritéria na nejzávažnější onemocnění žalobkyně – obě posudkové komise i posudkoví lékaři ve správním řízení je srozumitelně vysvětlili, jak je citováno výše. Soud nezjistil žádný rozpor se shora citovanými posudkovými kritérii podle vyhlášky o posuzování invalidity, a proto se ztotožnil se závěry přijatými posudkovými komisemi, resp. ostatními posudkovými orgány.
40. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění *při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.*
41. V souladu s citovaným ustanovením žalovaná postupovala a postupovala dále i v souladu s § 2 odst. 1 až 3 vyhlášky o posuzování invalidity, což potvrdily doložené lékařské zprávy. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti žalovaná stanovila podle nejzávažnějšího zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti.

42. Podle § 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity se jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení **nesčítají**. Postup žalované aprobovala i PK MPSV v Ostravě a PK MPSV v Brně. Jak žalovaná, tak posudkové komise posoudily zdravotní stav žalobkyně a pokles její pracovní schopnosti zcela v souladu s pravidly stanovenými citovanými zákony a vyhláškou a v souladu s lékařskými zprávami založenými ve správním spise, které tvořily podklad jejich posouzení.
43. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity *v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.*
44. Podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity *v případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.*
45. Hodnocení poklesu pracovní schopnosti horní hranicí stanoveného rozmezí v daném případě plně zohlednilo zdravotní stav žalobkyně a její pracovní schopnost a nebylo na místě aplikovat § 3 citované vyhlášky, jak odůvodnily posudkové komise ve svých posudcích.
46. Žalobkyně nenamítala rozpor posudku s konkrétním vyjádřením či částí lékařské zprávy podle stanovených posudkových kritérií, ani nepředložila odborné posouzení či jiné vyšetření, které by osvědčilo její přesvědčení o invaliditě třetího stupně pro stejnou nebo jinou příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Žalobkyně neuvedla žádný další důvod, pro který by soud shledal za potřebné pokračovat v dokazování. Pokud dojde k prokazatelnému zhoršení pracovní schopnosti žalobkyně, může podat novou žádost s novými, relevantními podklady rozhodnutí.
47. Žalobkyně se domáhala uznání invalidity z mládí.
48. Podle § 42 odst. 1 ZDP „na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně má nárok též osoba, která dosáhla aspoň 18 let věku, má trvalý pobyt na území České republiky a je invalidní pro invaliditu třetího stupně, jestliže tato invalidita vznikla před dosažením 18 let věku a tato osoba nebyla účastna pojištění po potřebnou dobu (§ 40). Za invaliditu třetího stupně se pro účely věty první považuje též takové omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností, které má za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění. Při posuzování invalidity pro účely nároku na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně podle věty první se neprovádí srovnání se stavem, který byl u osoby uvedené ve větě první před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 39 odst. 3 věta druhá).“
49. Podle § 40 odst. 3 ZDP „pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se za dobu pojištění považuje též doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. a) a dále **doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice, a to před dosažením 18 let věku**, nejdříve však po ukončení povinné školní

docházky, a po dosažení věku 18 let po dobu prvních 6 let tohoto studia. Ustanovení § 12 odst. 1 věty druhé platí zde přiměřeně.“

50. Žalobkyně od roku 2018 studuje na střední škole (učilišti) v oboru pomocný kuchař/cukrář (některé listiny ve správním spise uvádějí kuchař, některé cukrář). Toto zjištění vyplývá z jejího tvrzení v žalobě a z listin v soudním spise, zejména ze zprávy psycholožky ze dne 18. 11. 2020 citované v posudku PK MPSV v Ostravě na straně 2, ze zprávy psychiatricky ze dne 7. 12. 2020, ze zprávy neuroložky ze dne 1. 3. 2021, obě citované na straně 3 téhož posudku, z pracovní anamnézy v posudku PK MPSV v Brně. Studium na střední škole je popsáno i ve znaleckém posudku ke svéprávnosti na straně 5 a ve zprávách neurologa a psycholožky, citovaných v posudcích posudkových komisí.
51. Středoškolské studium žalobkyně před dosažením 18 let věku není sporné a je důvodem, proč žalobkyně má doby pojištění před dosažením 18 let věku, ve smyslu § 40 odst. 3 ZDP a nesplňuje jednu z podmínek invalidity z mládí. Navíc u žalobkyně nebyla prokázána invalidita třetího stupně.
52. Lékařské zprávy z roku 2022 o aktuálním zdravotním stavu žalobkyně nemohly posudkové komise zohlednit, protože se vztahují k období po vydání napadeného rozhodnutí 12. 11. 2021. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Podle posudků posudkové komise měly tyto zprávy k dispozici a prověřily, jestli v nich není hodnocen zdravotní stav v rozhodném období, tj. před vydáním napadeného rozhodnutí. Žalobkyně konkrétní námitku k posouzení invalidity s ohledem na nálezy z roku 2022 nevznesla.
53. Soud nenechal vypracovat navrhovaný znalecký posudek pro nadbytečnost, protože čtyři posudkové orgány se zcela shodly na rozhodující příčině dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně i na procentním poklesu její pracovní schopnosti a žalobkyně nevznesla konkrétní relevantní námitky nesprávného posouzení stupně invalidity. Pracovní schopnost žalobkyně je podle provedeného dokazování zachována z 50 % při zachování omezení, uvedených v posudcích o invaliditě.
54. Závěrem soud shrnuje, že žalovaná zjistila správně skutkový stav, vybrala správně právní předpisy, pod které jej subsumovala a z toho vyvodila v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil a žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
55. Úspěšná žalovaná a neúspěšná žalobkyně nemají právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 22. září 2022

JUDr. Martina Radkova v. r.

samosoudkyně